

Barn- och utbildningsnämnden

Utbildningsdepartementet

Dnr U2024/01169

**Remissvar - Offentlighetsprincipen eller insynslag (SOU 2024:28) och den kompletterande promemorian
Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre
enskilda huvudmän i skolväsendet**

Dnr BUN24/89

Sammanfattning

Vi instämmer i huvudsak med förslaget att införa en lag om insyn i enskilda huvudmän inom skolväsendet, tillsammans med de lätttnadsregler som föreslås i den kompletterande promemorian.

Övergripande kommentarer

Ekerö kommun ställer sig positiv till att öka allmänhetens insyn i fristående skolor, förskolor och fritidshem, och att den så långt som möjligt likställs med den insyn som idag finns för det offentliga skolväsendet. Vår bedömning är att införandet av en insynslag uppnår syftet och kommer att kunna tillgodose allmänhetens behov av insyn.

Införandet av offentlighetsprincipen i fristående skolor, förskolor och fritidshem

Vi anser att vissa av de lätttnadsregler som föreslås i promemorian, och som i stor utsträckning kommer från betänkandets förslag om insynslag, är positiva men har vissa invändningar mot delar av förslagen.

Åtskillnad mellan mindre och större huvudmän vid införande av offentlighetsprincipen

- Ekerö kommun har inget att invända mot förslaget att undanta tillämpningen av offentlighetsprincipen hos enskilda utbildningsanordnare som utför uppgifter inom komvux på entreprenad. De problem som betänkandet redogör för vid ett införande av offentlighetsprincipen för utbildningsanordnare inom komvux, och som promemorian också delar och i stället löser genom ändringar i skollagen, är välgrundade.
- Promemorian föreslår lätttnadsregler för enskilda huvudmän som bedriver högst två enheter samt för huvudmän som ingår i en koncern där koncernföretagen sammantaget är godkända för högst två enheter. Vi förstår att vissa lätttnadsregler

behövs, samtidigt som det är oundvikligt att undantag kan innebära tillämpningssvårigheter. Till exempel i de fall en huvudman utökar från två enheter till tre. Då ska lätttnadsreglerna inte tillämpas som det får förstås. Frågor uppstår kring hur huvudmannen då kommer att efterleva regelverket fullt ut, utan de lätttnadsregler som de tidigare hade med endast två enheter? Hur ska medborgare vara medvetna om hur många enheter en huvudman har? Vad vi kan se finns inget resonemang kring detta i promemorian. Det är möjligt att det inte uppstår några tillämpningsproblem med anledning av den föreslagna lätttnaden, till exempel genom att berörda huvudmän är tydliga med detta inför medborgare, vårdnadshavare och journalister. Men det visar på möjliga svårigheter som kan uppstå vid tillämpningen, och som kan få som konsekvens att offentlighetsprincipen inte ger den avsedda insynen.

- Ett möjligt alternativ till de föreslagna permanenta lätttnadsreglerna kan vara att små huvudmän efter godkännande från Skolinspektionen eller lägeskommunen får tillfälliga lätttnadsregler som gäller ett eller ett par år efter att verksamheten startar. De skulle då få tid på sig, samtidigt som den otydlighet det kan innebära vid tillämpning av undantagsregler kan minska.
- Ekerö kommun anser att förslaget om att lämna ut handlingar inom rimlig tid i stället för skyndsamt kan förtydligas. Det anges visserligen att rimlig tid i normalfallet bör innebära inom en vecka, men samtidigt anges att verksamhetens förutsättningar och resurser bör beaktas vid en bedömning av utlämnande. I betänkandet förs ett något mer utvecklat resonemang som kan utgöra vägledning men förslaget framstår fortfarande som något otydligt.

Införandet av en ny insynslag

- Ekerö kommun instämmer i förslaget att införa en insynslag som innebär att lagen innehåller en lista på handlingstyper som omfattas. Den lista över handlingstyper som nämns i förslaget är relevant, omfattande och bedöms uppfylla syftet att ge insyn i huvudmännens juridiska, ekonomiska och pedagogiska förhållanden.

För Ekerö kommun

Sivert Åkerljung

Ordföranden Barn- och utbildningsnämnden